

R

R	simbol pentru röntgen.
R.A.	abr. rezerva alcalină.
Ra.	simbol chimic pentru radiu.
R.A.A.	abr. reumatism articular acut.
RABDIOZĂ	sin. <i>strongiloză</i> –parazitoză produsă prin dezvoltarea mai multor specii de rabditide în intestinul mamiferelor și păsărilor domestice, provocând tulburări grave, mai ales la porci și iepuri.
RABDOMIOLIZĂ	ruptura prin strivire mecanică a celulelor musculare striate, cu eliberarea în sânge de enzime, electroliți și mioglobină.
RABDOMIOM	tumoră, de obicei benignă, constituită din fibre musculare striate.
RABDOVIRUS	grup de virusuri de talie relativ mare și de formă alungită, amintind de cea de obuz (plată la o extremitate și rotunjită la cealaltă); în acest grup se află virusul rabiei.
RABIC	care se referă la rabie, ex. virus rabic.
RABIE	(lat. <i>rabies</i> - <i>turbare</i>), boală infecțioasă și contagioasă gravă, cauzată de un virus neurotrop specific și transmisă la om prin mușcătura animalului infectat.
RABOTAJ	(fr. <i>rabotage</i> - <i>dare la rindea</i>), termen utilizat pentru denumirea operației de netezire a neregularităților dentare, în special la cal.
RACEM	(lat. <i>racemus</i> - <i>ciorchine</i>), inflorescență racemoasă simplă, la care, pe axul principal, cresc pediceli florali, aproximativ de aceeași lungime (ex. salcâm, lupin, coacăz etc.); prin ramificarea axului principal și apariția de flori pe ramificații se formează racem compus cu aspect piramidal (ex. la vița de vie).
RACHIS	<ol style="list-style-type: none"> 1. (gr. <i>rhachis</i> – <i>spin, țep, coloană vertebrală</i>) axul principal al unei inflorescențe, al unei frunze penat compuse; 2. partea mediană dorsală a carapacei trilobiților; 3. coloana vertebrală; 4. parte a axului penei de care sunt inserate barbele.
RACILIN	soluție dezinfectantă, obținută prin condensarea tricrezolului cu aldehida formică; are acțiune necrotică asupra țesuturilor neviabile, mortificate, exudatelor și stimulează epitelizarea, fiind bun cheratoplastic.
RACLAJ	(fr. <i>racler</i> – <i>a rade</i>), acțiunea de curățire (radere) a unei suprafețe, a unui organ, sau a unei plăgi cu un instrument chirurgical adecvat: lingură Volkmann, chiuretă etc.
RAD	unitate de doză absorbită dintr-o radiație ionizantă corespunzătoare cantității de raze ionizante primite de o unitate de masă din substanța expusă.
RADIAL	care se referă la radius sau la partea antebrațului care corespunde acestui os.
RADIAL (NERV)	nerv principal detașat din plexul brahial și distribuit extensorilor din regiunea brațului și antebrațului.

RADIALĂ (ARTERA)	arteră din regiunea posterioară a antebrăului cu origini și raporturi variate: la rumegătoare apare ca o arteră terminală a arterei mediane, concurând la formarea arcadei subcarpiene, în timp ce la suine emite la nivelul carpului o anastomoză cu artera ulnară.
RADIANȚĂ	proprietate caracteristică a unei surse emițătoare de raze, măsurată prin valoarea fluxului pe unitatea de suprafață.
RADIAR	care este dispus în raze, sub formă de raze.
RADIATE	(despre organele unei plante) care sunt dispuse în formă de raze în jurul unui centru comun; denumire dată animalelor cu simetrie radiară: celenterate, echinoderme.
RADIAȚIE	emisiune de energie sau de particule de materie, sub formă de raze.
RADIAȚII INFRAROȘII	radiații care fac parte din spectrul solar, cu lungimi de undă cuprinse între 780 și 2300 milimicroni, invizibile, cu efect caloric, pătrund în țesuturi până la o profunzime de 3-4 cm și pot produce la cal și om insolatie.
RADIAȚIE IONIZANTĂ	orice radiație electromagnetică sau corpusculară capabilă să producă, direct sau indirect, ioni care traversează materia, razele ionizante cuprind: razele X, razele alfa, beta și gama.
RADIAȚIE ULTRAVIOLETĂ	unde electromagnetice cu lungime de undă situată între cea a luminii vizibile și cea a razelor X.
RADICAL	<ol style="list-style-type: none">1. grup de atomi care posedă o individualitate proprie și care poate participa la o reacție chimică cu un atom unic;2. v. cura radicală.
RADICAL LIBER	atom sau moleculă care se găsește în mod provizoriu într-o stare instabilă și susceptibil de a reacționa rapid cu molecule vecine, un număr de radicali liberi sunt derivați ai moleculei de oxigen.
RADICULALGIE	durere determinată de afectarea unei rădăcini nervoase senzitive.
RADICULĂ	rădăcinița embrionară prezentă în sămânță, care, după încolțirea seminței, se transformă în rădăcină.
RADICULAR	aparținând rădăcinii; în special aparținând rădăcinilor nervilor spinali sau rădăcinilor dinților.
RADICULITĂ	inflamația unei rădăcini nervoase.
RADICULOGRAFIE	radiografie după injecția în spațiile subarahnoidiene a unui produs de contrast suficient de fluid, acest procedeu este folosit pentru diagnosticul herniilor discale, al compresiilor radiculare.
RADICULOPATIE	orice afecțiune a rădăcinilor nervoase.
RADII	<ol style="list-style-type: none">1. piese rigide osoase sau cartilajinoase ale scheletului înotătoarelor peștilor;2. părți componente ale penei (v. barbule).
RADIOACTIV	care este dotat cu radioactivitate, ex. contaminare radioactivă.
RADIOACTIVITATE	proprietatea unor corpuri de a emite spontan și continuu raze ionizante.
RADIOBIOLOGIE	știință care studiază efectele radiațiilor ionizante și neionizante asupra celulelor și organismelor vii; radiobiologia s-a dezvoltat, în special, după 1927, când H.J. Muller, prin folosirea razelor X a descoperit că radiațiile induc mutații genice cu o frecvență de circa 150 ori mai mare comparativ cu frecvența mutațiilor spontane.
RADIOCARPIAN	care se referă la radius și la oasele carpiene.
RADIOCOBALT	cobalt radioactiv, v. cobalt 60.
RADIODERMITĂ	ansamblu de leziuni cutanate produse de iradiere cu raze röntgen sau substanțe radioactive.
RADIODIAGNOSTIC	diagnostic stabilit printr-un examen radiologic.

RADIOLARI	ordin de protozoare rizopode pelagice și marine de mărimi microscopice, cu endoplasma și nucleul înconjurate de o membrană pseudochitinoasă, străbătută de un număr variabil de pori prin care comunică cu ectoplasma din care ies radiar pseudopode și spicule scheletice formate din siliciu, unele specii pot avea schelete sferice sau conice dantelate.
RADIOELEMENT	element chimic radioactiv, fie natural, fie artificial.
RADIOEPIELIOM	epiteliom secundar expunerii la doze mari la razele X , sau în mod repetat sau la radium.
RADIOEPITELITĂ	inflamația unei mucoase produsă în urma expunerii la razele ionizante.
RADIOGRAFIE	<ol style="list-style-type: none"> 1. tehnică de înregistrare pe o suprafață fotografică sensibilă a unei părți a corpului expusă la razele X; 2. nume dat în mod curent clișeului obținut prin tehnica expusă la punctul 1.
RADIOIMUNOTERAPIE	folosirea anticorpilor legați de un element radioactiv, în tratamentul pe cale intravenoasă a unei forme de cancer, în special a limfoamelor, anticorpii se fixează pe celula canceroasă, o dată cu elementul radioactiv.
RADIOIZOTOP	izotop radioactiv.
RADIOLEUCEMIE	leucemie provocată de expunerea la razele ionizante.
RADIOLEZIUNE	orice leziune organică produsă prin expunerea organismului sau a unei părți din el la razele ionizante.
RADIONECROZĂ	distrugerea țesuturilor prin expunerea la doze prea mari de raze ionizante.
RADIOOPACE	substanțe care introduse în organism împiedică trecerea razelor.
RADIOREZISTENȚĂ	rezistența organismelor sau a țesuturilor la efectele dăunătoare ale diverselor radiații.
RADIOPALMAR	care se referă la partea externă sau radială a palmei.
RADIOSARCOM	sarcom provocat de iradieri repetate.
RADIOSCOPIE	tehnică de examinare a imaginii formate pe un ecran fluorescent prin expunerea părții examinate între ecran și razele X.
RADIOTERAPIE	metodă terapeutică prin radiații ionizante.
RADIOTOMIE	metodă de examinare radiologică ce furnizează imaginea unei secțiuni de profunzimea dorită.
RADIU	metal descoperit de Pierre și Marie Curie în 1898 în minereurile de uraniu, este o substanță radioactivă care emite în continuu raze gamma.
RADIUS	os lung, care formează împreună cu osul cubitus scheletul antebrațului, el fiind situat extern de acesta.
RADIX	termen anatomic pentru partea cea mai inferioară prin care este ancorată o structură.
RADON	abr. Rn, element gazos radioactiv întâlnit în aerul de la suprafața solului în care se găsesc radium, uraniu etc.
RADULĂ	(lat. <i>radere – a freca, a rade</i>), organ de răzuit caracteristic moluștelor (fac excepție lamelibrahiatele); are forma unei plăci chitinoase prevăzută cu numeroase șiruri de dințișori, sub forma unei pile, situată deasupra limbii.
RAFEU	(gr. <i>raphe – cusătură</i>) regiune cu aspect de cusătură între două părți ale corpului, linie de separare.
RAFEUL BURSELOR SCROTALE	relief median și vertical, vizibil pe fața anterioară a burselor scrotale.
RAGADĂ	<ol style="list-style-type: none"> 1. (gr. <i>ragas</i>), sin. fisură, termen generic pentru formațiuni anatomice în formă de scobitură sau șanț; fisura sau crevasa din zona de continuitate a pielii cu o mucoasa, la comisura unui orificiu natural. 2. plesnitură într-un organ.
RAHIALGIE	durere de-a lungul coloanei vertebrale sau în unul din punctele sale.
RAHIANESTEZIE	sin. anestezie rahidiană; metodă prin care substanța anestezică este introdusă intrarahidian în regiunea cervicală înaltă sau suboccipital.
RAHICENTEZĂ	sin. puncție lombară.

RAHIDIAN	care se referă la coloana vertebrală.
RAHIOTOMIE	varietate de embriotomie, constând din secționarea coloanei vertebrale fetale și extragerea fragmentată ulterioară.
RAHISCHIZIS	sin. <i>spina bifida</i> ; fisură congenitală a coloanei vertebrale.
RAHIS	<ol style="list-style-type: none"> 1. (gr. <i>rachis</i> –coloană vertebrală, <i>șira spinării</i>) termen utilizat pentru definirea coloanei vertebrale; 2. parte superioară a scheletului de susținere a lamei penelor, cu secțiune prismatică și subțiată treptat spre vârf; 3. axul central pe care se prind spiculețe în cazul spicului compus întâlnit la graminee, sau în cazul panicolului.
RAHITISM	boală metabolică generală, produsă de carența în vitamină D, caracterizată prin absența mineralizării zonei de creștere a oaselor, cu formarea de țesut osteoid anarhic și exuberant.
RAL	zgomot anormal perceput la ascultația plămânilor, datorat trecerii aerului prin căile bronșice strâmtate sau conținând secreții sau, încă, la nivelul unei caverne pulmonare.
RALIFORME	ordin de păsări terestre sau semiacvatic, alergătoare, întâlnite mai ales în locuri mlăștinoase; au talie mică sau mijlocie, cioc scurt și comprimat lateral și picioare relativ lungi (ex. găinușa de baltă, lișița etc.).
RAMENȚI	structuri epidermale brune, de forma unor perișori, prezente pe frunzele și tulpinile tinere la ferigă.
RAMIFICARE	<ol style="list-style-type: none"> 1. (lat. <i>ramus</i> – ramură; <i>facere</i> – a face) procesul de divizare a meristemului de creștere care determină apariția unor ramificații la tulpină și rădăcină; 2. bifurcarea unui nerv, a unui vas sanguin, a bronhiilor etc.
RAMOLIRE	alterația particulară a unor organe, caracterizată prin înmuierea țesutului constitutiv, datorită scăderii coeziunii dintre elementele tisulare, alternarea elementelor celulare etc.
RAMOLISMENT	proces patologic degenerativ, caracterizat printr-o scădere a consistenței unui țesut.
RAMURĂ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ramificație; în special a unei artere, vene sau nerv; 2. proeminență subțire, osoasă, proiectată ca o ramură sau ramificație de la un os mare.
RANĂ	<ol style="list-style-type: none"> 1. sin. leziune a țesuturilor corpului; 2. suferință morală.
RANDAMENT	(fr. <i>rendement</i> – a da, a oferi); ponderea produsului finit exprimat procentual, obținută din 100 kg materie primă utilizată în procesul de producție.
RANDOMIZARE	alegere la întâmplare.
RAPEL	o nouă injecție de vaccin administrat unui subiect deja vaccinat, pentru a întări imunitatea.
RAPORT CORPORAL	raportul dintre două sau mai multe regiuni corporale, cu o bază morfo-fiziologică comună, care se examinează în strânsă corelație cu specia, rasa și aptitudinea animalului.
RAREFAȚIE	scăderea densității sau a cantității locale a unei substanțe.
RASĂ	grup de populații în cadrul unei specii de plante sau animale, caracterizate prin însușiri comune de ordin biochimic, fiziologic, morfologic, ecologic etc., fixate ereditar.
RAȘ	erupție fugace care apare în perioada de invazie a unor boli eruptive de durată scurtă, dispărând o dată cu instalarea erupției specifice bolii respective.
RASEUR	capacitatea unui reproducător de a imprima caracterele sale la descendenți, cu o frecvență mai ridicată ca alți genitori; această capacitate se bazează pe homozigoția anumitor caractere, predominanța genelor care le determină.
RATICID	sin. <i>rodenticid</i> - substanță de origini diferite utilizată pentru distrugerea șoarecilor și șobolanilor.
RAYNAUD (BOALA)	tulburări vasomotorii simetrice ale extremităților, evoluând în pusee cu următoarele etape: ischemie, cianoză dureroasă și asfizie locală cu senzația de degete moarte.

RAZĂ	<p>1. traiect rectiliniu după care se propagă o radiație provenind de la o sursă, constituind cu alte traiecte identice un fascicul de raze;</p> <p>2. în mod abuziv, sinonim cu radiație;</p> <p>3. nume dat câteodată ansamblului constituit de metacarpian sau de metatarsian și falangele fiecărui deget.</p>
RAZE X	raze electromagnetice penetrante, cu lungime de undă mult mai scurtă decât cea a luminii vizibile.
RAZE MEDULARE	șuvițe de țesut parenchimatic, formate din una până la câteva celule vii, situate între măduvă și periciclul în tulpină și rădăcină; în structura primară sunt late și situate între fasciculele primare libero-lemnoase, iar în structura secundară sunt înguste, generate de cambiu și sunt incluse în cilindrul central; razele medulare participă la conducerea radială a sevei elaborate.
RĂCEALĂ	inflamație catarală a mucoasei foselor nazale, cauzată de un virus diferit de cel al gripei sau de alți agenți infecțioși.
RĂDĂCINĂ	în anatomie, originea unei structuri sau partea prin care un organ este implantat.
RĂGUȘEALĂ	alterarea timbrului vocal care este voalat, aspru și asurzit, se datorește unei afecțiuni a laringelui.
RÂIE CNEMIDOCOPTICĂ	boală parazită la păsări, produsă de <i>Cnemidocopti</i> .
RÂIE DEMODECTICĂ	sin. <i>sindemodectie</i> boală parazită a pielii, întâlnită la diverse specii, produsă de diverse genuri de demodexși și manifestată prin dermatoză parazită, evoluând în diverse faze.
RÂIE NOTOEDRICĂ	dermatoză, întâlnită la pisici și iepuri, produsă de <i>Notoedres cati</i> și manifestată prin depilații crustoase dispersate în regiunea feței, de unde se întinde în regiunea frunții și urechi, învadând ulterior toată regiunea cefalică.
RÂIA PSOROPTICĂ	boală parazită întâlnită la cabaline, ovine și taurine, produsă de <i>Psoroptes equi</i> și manifestată prin apariția unor butoni exudativi în zonele cu peri lungi care se sparg, apărând cruste albicioase, perii smulgându-se cu ușurință; boala este, în general pruriginoasă.
RÂIE SARCOPTICĂ	boală parazită, frecvent întâlnită la aproape toate animalele, produsă de <i>Sarcoptes scabiae</i> , care sapă galerii intraepidermice, provocând prurit exagerat, depilații, dermatită parazită, cruste etc., și debilitând animalele.
RÂS SARDONIC	grimasă amintind râsul, provocată de contractura spasmodică a mușchilor feței, în mod particular a mușchiului canin.
REACTIV	care este susceptibil să producă o reacție, orice substanță capabilă să producă o reacție, să modifice mai multe însușiri ale unei substanțe.
REACTIV NESSLER	soluție alcalină a unei ioduri duble de potasiu și mercur utilizată pentru determinarea prezenței amoniacului în apă, nutrețuri, carne și produse din carne.
REAȚIA BIURETULUI	reacție pentru dozarea proteinelor, caracterizând legăturile peptidice ale acizilor aminați: adăugarea câtorva picături dintr-o soluție de sulfat de cupru unei soluții de proteine, produce o culoare violetă.
REAȚIA DE IMUNOFLUORESCENȚĂ	metodă ce permite vizualizarea complexelor antigen-anticorp, grație unui colorant fluorescent cu care sunt marcate globulinele, fără ca această marcare să le modifice însușirile imunitare.
REAȚIE ANAFILACTICĂ	reacție provocată de unirea unui antigen cu anticorpul corespunzător fixat pe celule, cu eliberarea substanțelor care determină simptomele de anafilaxie.
REAȚIE IMUNĂ	reacție produsă de pătrunderea unor antigene în organism, ducând fie la producerea de anticorpi în sânge, fie la hipersensibilitate specifică față de antigenele sau produsele înrudite.
REAȚIE ANTIGEN-ANTICORP	proces imunologic de apărare a organismului care se manifestă prin blocarea, respectiv prin neutralizarea antigenilor pătrunși în organism a căror acțiune nocivă este astfel anihilată.

REACTIVITATE	1. capacitatea sintetică a răspuns a unui organism la excitanții mediului extern, rezultantă a caracterelor ereditare și a celor dobândite în cursul dezvoltării individuale; 2. ansamblu particularităților reacțiilor de răspuns ale organismului la acțiunea agenților etiologici și terapeutici.
READAPTARE	ansamblul măsurilor luate pentru a permite unui deficient mental sau fizic să ia sau să reia activitatea și, pe cât se poate, să-și ocupe un loc normal în comunitate.
REAGINĂ	anticorp seric sau celular, capabil să se combine cu un anafilactogen sau cu un alergen, în cursul reacției anafilactice (alergice).
REANIMARE	ansamblul măsurilor de urgență întreprinse pentru restabilirea funcțiilor vitale pe moment compromise, cum ar fi: masajul cardiac, șocul electric, respirația gură la gură, intubarea, spălătura stomacului.
REBELĂ	despre o boală; care nu cedează în urma unui tratament medical; care se vindecă greu.
REBOUND	termen englez folosit câteodată pentru recrudescență; reacție excesivă după o supresie, țâșnire.
RECALCIFICARE	depunerea sărurilor minerale pe trama protidică a țesutului osos, după o prealabilă decalcificare osoasă.
RECEPTACUL	partea terminală dilatată a axului pedunculului unei flori pe care se dezvoltă componentele florale (caliciu, corola, stamine, carpele); poate avea formă de disc, cupă, con etc.
RECEPTIVITATE	1. aptitudinea organismului de a primi impresii produse de excitanți externi sau interni; 2. susceptibilitatea unui organism de a contracta unele boli.
RECEPTOR	1. se spune despre un organ sau țesut a cărui dezvoltare sau activitate sunt influențate de diverse substanțe, mai ales de hormoni; 2. receptor senzorial: originea unei fibre nervoase senzitive, sensibilă la un excitant specific, precum: frigul, lumina, sunetele etc.
RECEPTURĂ	studiul modului de redactare a rețetelor, al formelor medicamentoase și al preparatelor galenice.
RECESIV	se spune despre o genă care își manifestă efectul numai când se află pe cei doi cromozomi ai perechii.
RECESIVITATE	fenomen genetic în virtutea căreia efectul unei gene situată la un anumit locus este anulat de efectul genei sale alelice; fenomenul se constată în caz de heterozigoție la locusul respectiv.
RECESUS	în anatomie, nume dat unor depresiuni, fosete sau diverticuli.
RECIDIVĂ	reapariția unei boli în urma unei noi infecții, după un timp mai mult sau mai puțin lung de la vindecare.
RECIPIENT	care primește o substanță, un organ, un țesut, o genă etc.
RECRUDESCENȚĂ	reluarea simptomelor unei boli după o remisiune temporară.
RECOMBINARE GENICĂ	proces la eucariote care constă în schimbul de gene între cromozomii omologi cu loci heterozigoți în procesul reproducerii sexuate; fenomenul este determinat de crossing over între gene linkage relativ apropiate și este indicat citologic de chiasmata observabilă în profaza I a meiozei; procentul de recombinare este utilizat pentru indicarea distanțelor relative dintre două gene situate în același grup linkage.
RECT	porțiunea terminală a tubului digestiv (intestinul gros) care se deschide la exterior prin anus sau deschiderea cloacală.
RECTAL	care se referă la rect. ex. ampulă rectală, prolaps rectal.
RECTALGIE	sin. proctalgie.
RECTITĂ	inflamația rectului. sin. proctită.
RECTOCEL	hernia rectului în vagin.
RECTOCOLITĂ	inflamație simultană a rectului și colonului.
RECTOPEXIE	sin. proctopexie.

RECTOPLASTIE	sin. proctoplastie.
RECTORAGIE	hemoragie rectală.
RECTOSCOPIE	examen vizual al rectului și al ansei sigmoide, cu ajutorul unui rectoscop, care este un endoscop prevăzut cu dispozitiv de iluminare și care se introduce prin anus.
RECTOVAGINAL	care are raporturi atât cu rectul, cât și cu vagina: fistulă recto-vaginală etc.
RECTRICE	pene prpriu-zise de contur cu lamă întreagă, situate în coada păsărilor și servind drept cârmă în timpul zborului sau pentru menținerea echilibrului în mers.
RECTUM	partea terminală a tubului digestiv, care urmează după colonul sigmoid și se termină prin anus.
RECURENT	părinte utilizat repetat în back-cross, după încrucișarea inițială; părintele recurent se încrucișează cu hibridul F ₁ și apoi cu diferitele generații rezultate din back-cross, după schema: {(A X B) X B}; X B etc.
RECURENȚĂ	sin. revenire.
REDIE	tip de larvă produsă pedogenetic în sporocist la viermii lași din clasa trematode (ex. <i>Fasciola hepatica</i>); are corpul alungit, plin de celule germinative din care rezultă, tot pedogenetic, alte larve – cercarul; redia se dezvoltă parazit în corpul melcului <i>Limnaea</i> (gazda intermediară).
REDON	dren fin, prevăzut la o extremitate cu orificii multiple, ce trebuie plasat în plaga operatorie, cealaltă extremitate fiind atașată la un vas cu vid continuu.
REDOARE	sin. rigiditate; are și sens de durere (redoare articulară matinală).
REDRESARE	repunere în poziție normală, prin intervenție chirurgicală, a unui organ deviat sau cu ajutorul unui dispozitiv potrivit.
REDUCERE	1. în chirurgie, repunerea în locul său a unui organ deplasat, a unui os fracturat, a unei hernii sau a unei exteremități articulare luxate, 2. în chimie, scoaterea oxigenului sau introducerea hidrogenului într-o substanță sau captarea electronilor de un atom.
REDUCTIBIL	care este susceptibil de o reducere, fie că este vorba de un organ, o hernie, fie de o substanță chimică.
REDUCTAZE	enzime care catalizează procesele de reducere, mijlocind mobilizarea, transferul și fixarea de electroni pe un substrat care se reduce.
REDUCȚIE	termen utilizat în definirea menevrei chirurgicale prin care se repune un organ în poziția din care a fost deplasat: reducția capetelor osoase în fracturi, în luxații etc.
REFLECTAT	se spune despre o rază luminoasă sau o undă sonoră care au suferit o întoarcere.
REFLECTIVITATE	capacitatea de reacție reflexă a unui membru sau a unei părți din corp, ca urmare a unei excitații.
REFLECȚIE	act de fixare deliberată a atenției asupra unui obiect de gândire, examinându-l sub toate unghiurile, în vederea obținerii unei cunoașteri mai aprofundate.
REFLEX	1. orice răspuns involuntar și imediat al structurilor vii, ca rezultat al stimulării unui anume receptor sensibil; în care este implicat arcul reflex (o sumă de componente specifice); 2. care are caracter reflex; 3. în optică, ceea ce se produce prin reflectare.
REFLEX CONDIȚIONAT	act reflex dobândit în urma asocierii repetate a unui fenomen fiziologic cu un stimul exterior, fără legătură cu acest fenomen.
REFLEX NECONDIȚIONAT	reflex înăscut, care se manifestă la toți indivizii normali ai unei specii date, reprezentând reacții adecvate și constante la acțiunea unor anumiți excitanți, a unor anumite condiții de mediu.
REFLEX SEXUAL	reacție de răspuns a diferitelor segmente ale aparatului genital, la acțiunea unor excitanți specifici; la masculi se cunosc următoarele reflexe sexuale: erecția, saltul, intromisiunea și ejacularea.

REFLEXIE	schimbare de direcție suferită de o rază sau undă sonoră care se lovește de o suprafață, dar fără schimbarea mediului de propagare;
REFLEXOGEN	care poate provoca sau întări o reacție reflexă.
REFLUX	scurgerea conținutului lichid al unui canal organic în sens contrar celui normal.
REFRACTIE	modificarea direcției unei raze luminoase când trece dintr-un mediu în altul, cu densitate diferită, reacția oculară este modificarea suferită de razele luminoase ce trec prin mediile refringente ale ochiului, formând imaginea normală pe retină.
REFRIGERANT	care este capabil să răcească, să producă refrigerare.
REFULARE	mecanism psihic prin care impulsurile, emoțiile, ideile, sentimentele, amintirile sunt menținute sau aruncate în inconștient.
REGENERARE	reconstituirea unui țesut sau chiar, la unele animale, a unui organ distrus.
REGIM	mod rațional de alimentație pentru omul sănătos sau bolnav.
REGLARE METABOLICĂ	ansamblu de reacții biochimice prin care se asigură desfășurarea coordonată și autoreglată a tuturor proceselor fizico-chimice și biochimice determinate pentru funcționarea circuitelor moleculare și pentru manifestarea activității celulare, în funcție de necesitățile organismului.
REGLATOARE	(genă) (<i>Jacob și Monod, 1961</i>), tip de genă de control, de regulă cu efect dominant, a cărei funcție de bază este aceea de a determina ca un operon oarecare să fie activ sau inactiv în procesul de sinteză a enzimelor specifice; gena reglatoare acționează printr-un mecanism de represie și de derepresie genetică, produsul său specific fiind o substanță proteică denumită represor.
REGN	cea mai mare categorie sistematică utilizată în clasificarea lumii vii, care este împărțită în două regnuri: animal și vegetal.
REGRESIE	<ol style="list-style-type: none"> 1. întoarcerea unui țesut, organ, simptom sau fenomen la un stadiu anterior al evoluției sale; 2. în psihologie, întoarcerea la un stadiu precedent al dezvoltării afective sau intelectuale; procedeu psihanalitic.
REGURGITAȚIE	<ol style="list-style-type: none"> 1. întoarcerea alimentelor din stomac sau esofag în gură, fără efort sau greață; 2. refluxul sângelui în marile artere sau dintr-o cavitate cardiacă în alta, datorat unei insuficiențe valvulare.
REHIDRATARE	aport de lichide, destinat să compenseze o stare de deshidratare.
REIMPLANTARE	reinserția unui organ în situație convenabilă sau în locul în care fusese înainte.
REINFECȚIE	infecție care se adaugă la una preexistentă și care este provocată de același agent patogen.
REINFESTAȚIE	repătrunderea aceluiași parazit în același organism, din care fusese eliminat.
REINSERȚIE	act chirurgical prin care se repune la punctul său de inserție un mușchi sau un tendon care a fost detașat.
REJET	sin. respingere.
REJEȚIE	termen utilizat în fiziologia digestivă a ruminanților pentru definirea modului de readucere a conținutului ruminal în cavitatea bucală, pentru a fi rumegat.
RELAXARE	<ol style="list-style-type: none"> 1. scăderea de consistență, tonicitate sau elasticitate a țesuturilor; 2. fază de activitate musculară care succede perioadei de latență și contracție și în cursul căreia mușchiul revine la lungimea și tensiunea sa normală.
RELAXINĂ	hormon găsit în serul omului și a altor animale în timpul gestației; acționează probabil cu progesteronul și estrogenii cauzând relaxarea ligamentelor pelvice la cobai.

RELECTĂ	(lat. <i>relictus - abandonat</i>), specie vie (actuală), animală sau vegetală, caracteristică unei ere geologice trecute, care a supraviețuit dispariției faunei sau florei din care a făcut parte (ex. șopârla <i>Hatteria</i>).
R.E.M.	abr. Röntgen Equivalent Man.
REMAK (FIBRE)	fibre nervoase lipsite de teaca de mielină, componente cu deosebire ale releului extra nevraxial vegetativ.
REMANENT	care rămâne sau persistă mult timp în organism: substanță remanentă etc.
REMANENȚĂ	stare a unui corp care se menține; care persistă.
REMEDIERE	transformarea unei fătări grele, distocice într-una eutocică; vizează de obicei atât salvarea mamei, cât și obținerea unui făt viu.
EMEDIU	orice metodă susceptibilă să prevină sau să combată o boală sau să amelioreze starea de sănătate.
REMIGE	pene propriu-zise, de contur (de acoperire) cu lama întreagă, situate pe aripi și servind la zburat; se cunosc două categorii: remige primare și secundare.
REMINERALIZANT	substanță medicamentoasă care are ca efect remineralizarea osoasă și/sau seroasă.
REMINERALIZARE	redobândirea de mineralizare în țesutul osos sau sânge până la compoziția normală.
REMISIUNE	evoluție spre vindecare a unei boli, cu atenuarea simptomologiei clinice.
REMITENT	care prezintă remisiuni, ex. febră remitentă.
REMLER (METODA)	metodă în diagnosticul și tratamentul tensiunii arteriale cu ajutorul unui mic aparat portabil care înregistrează tensiunea arterială ambulator, ori de câte ori se dorește și fără artefactele susceptibile a se produce datorate mișcărilor subiectului.
RENAL	care se referă la rinichi.
RENALĂ (ARTERĂ)	vas funcțional al rinichiului, desprins din aorta abdominală și emițând arterele capsulare caudale ale suprarenalei.
RENATURARE	reversia unei macromolecule de A.D.N. din stare denaturată în configurația nativă, originală. În procesul renaturării este posibilă obținerea de molecule hibride între două tipuri de A.D.N. sau între A.D.N. și A.R.N.
RENETĂ	instrument lamelar, tăios, recurbat la extremitatea liberă; se folosește pentru curățirea tălpii, curățirea furcuței, ajustarea peretelui copitei și efectuarea renurilor pe cutia de corn.
RENIFORM	care are forma rinichiului, ex. placentă reniformă.
RENINĂ	enzimă proteolitică de origine renală, care descompune angioten-sinogenul, eliberând angiotensina, cu efect vasoconstrictor și hipertensiv.
RENITENT	care rezistă la presiunea unui deget, dând impresia de elasticitate.
RENOVASCULAR	care se referă la rinichi și la vasele de sânge.
REOBAZĂ	intensitate minimală a unui curent excitant de lungă durată, ce poate atinge pragul de excitație, adică să obțină un răspuns al țesutului excitat.
REOSTAT	rezistență electrică reglabilă, inserată într-un circuit, ceea ce poate permite modificarea intensității curentului.
REOVIRUS	grup de virusuri cu acid ribonucleic, izolate în cursul unor afecțiuni respiratorii benigne și diareice.
REPAUS	pauză ce succede unei extrasistole, având durata mai mare decât cea a unei diastole dintre două sistole normale.
REPELENT	substanță care prin proprietățile sale organoleptice (gust, miros) îndepărtează rozătoarele, insectele etc.

REPETABILITATE	parametru genetic care indică expresia fenotipică a aceluiași caracter în diferite momente ale vieții aceluiași individ; segregarea și gruparea independentă a materialului genetic nu mai pot fi considerate ca surse ale fluctuațiilor de la o performanță la alta în decursul vieții animalului.
REPLICARE	producerea de noi molecule nucleice, purtătoare ale informației genetice, prin copierea moleculei parentale.
REPLICAREA A.D.N.	duplicarea catenei de A.D.N.; în procesul duplicării fiecare din cele două catene acționează ca un model sau matrice pentru formarea unei catene complementare noi; astfel, dacă inițial exista o singură pereche, după replicare apar două perechi de catene de A.D.N., care posedă aceeași structură; structura A.D.N. explică reproductibilitatea unei anumite secvențe de baze în molecule de A.D.N. ale unei specii date; dacă informația conținută într-o anumită secvență de baze nu s-ar reproduce cu mare exactitate, transmiterea informației genetice de la părinți la descendenți, nu s-ar putea realiza, n-ar exista ereditate; ori de câte ori celula se reproduce, structura A.D.N., trebuie să fie copiată sau replicată; replicarea cu precizie a structurii are loc după despiralizarea celor două catene, una de pe cealaltă, iar apoi, fiecare catenă servește ca tipar, ca matrice, pentru producerea complementului său.
REPLANTARE	repunerea chirurgicală a unui organ sau segment de organ amputat, cu reconstituirea vascularizării sale arteriale și venoase, eventual inervației.
REPLICON	segment de A.R.N. sau A.D.N. care funcționează ca unitate în procesul de replicare, ceea ce comportă existența unui situs la nivelul căruia poate începe replicarea, pentru a parcurge apoi secvențial tot segmentul.
REPOZIȚIE	repunerea în poziție normală a unui organ sau a unei părți din corp, în general prin mijloace chirurgicale.
REPRESIBILE	enzime prezente în mod normal în celulă, dar a căror producție încetează sau descrește în cazul concentrării în celulă a unor metaboliți.
REPRESIE	punerea sau menținerea în stare de inactivitate funcțională a unor unități genetice prin jocul reglărilor.
REPRESOR	moleculă proteică, specificată printr-o genă de reglare care, atunci când prezintă o anumită conformație, este capabilă să se fixeze la nivelul operatorului unui operon și să blocheze transcripția.
REPRODUCERE	însușire de bază a organismelor vii de a da naștere la noi organisme asemenea lor; asigură înmulțirea și continuitatea speciilor, precum și variația prin combinarea și recombinația genelor; recombinația se realizează pe seama materialelor din mediu, care, în organism, sunt transformate în substanțe proprii, pe baza codului genetic moștenit de la părinți; reproducerea are loc prin două modalități esențiale. a. reproducerea sexuată, cu alternarea în ciclul vital a meiozei și singamiei (a haplofazei și diplofazei), care asigură fenomenul de variație genetică prin recombinație; b. reproducerea asexuată sau agamică, prin dezvoltarea noilor indivizi, fie dintr-o celulă (agamogonie), fie dintr-un grup de celule (vegetativă).
REPRODUCERE ASECUATĂ	sin. reproducere fără gameți; agamic; se realizează prin: diviziune directă (la organismele unicelulare, bacterii, alge albastre), spori și înmugurire (bacterii, fungi, mușchi, ferigi) și înmulțire vegetativă (prin părți sau organe vegetative, la plantele inferioare și superioare).
REPRODUCERE VEGETATIVĂ	înmulțire pe cale asexuată, caracteristică plantelor care constă în separarea de planta originară a unei părți dintr-un organ vegetativ (butaș, marcotă, altoi din rădăcină, tulpină, frunză) sau a unui organ vegetativ (rizom, bulb, tubercul) urmată de dezvoltarea unei plante întregi; la unele animale nevertebrate, acest mod de înmulțire este reprezentat de reproducerea asexuată.
REPRODUCĂTOR	care servește la reproducere.

REPTILE	clasă (<i>Reptilia</i>) de vertebrate cu temperatura variabilă (poikiloterme), amniote, ovipare, majoritatea terestre, carnivore, pielea acoperită cu solzi cornoși și inima formată din două auricule și un ventricul; au membre scurte, uneori rudimentare, sau sunt lipsite complet de membre (ex. șerpilor)
RESORBȚIE	1. proces de trecere a unui lichid sau a unui gaz dintr-o cavitate a organismului, dintr-un conduct natural sau din interstițiul unui țesut în interiorul capilarelor sanguine sau limfatice și de aici în sistemul circulator; 2. proces de dispariție lentă prin topire treptată sau prin atrofiere, a unui țesut sau organ, de obicei străin organismului.
RESPIRAȚIE	ansamblul funcțiilor prin care se asigură schimburile gazoase ale organismului.
RESPIRAȚIE ANAEROBĂ	eliberarea de energie prin decompunerea unor compuși organici fără implicarea consumului de oxigen.
RESPIRAȚIE ARTIFICIALĂ	ansamblul mijloacelor și a manevrelor vizând să asigure schimburile respiratorii, în cazurile de apnee sau de perturbații grave ale ventilației pulmonare.
RESPIRAȚIE PARADOXALĂ	stare patologică în care un plămân sau un segment pulmonar tinde să se golească în inspir și să se umple de aer în expir.
RESTAURARE	1. refacere în forma inițială; 2. reducere la o poziție sau stare normală.
RESUSCITARE	sin. reanimare; totalitatea actelor și procedeele terapeutice care urmăresc restabilirea funcțiilor vitale ale organismului, afectate sau abolite din diverse cauze.
REȘUTĂ	recădere.
RETARD	1. medicament cu efect prelungit datorită acțiunii unor substanțe absorbite de organism în timp; 2. întârziat.
RETARDARE	întârziere.
RETE TESTIS	rețea de canale drepte, seminifere, care se anastomozează în mediastinul testiculului și se continuă cu canaliculele eferente.
RETENȚIE	reținerea produșilor eliminați în mod normal prin secreție sau excreție dintr-un organ sau țesut.
RETICUL	1. termen folosit în anatomie pentru formațiuni dispuse încrucișat în toate sensurile sau cu o arhitectură regulată, ca o rețea; 2. țesut conjunctiv reticular.
RETICUL ENDOPLASMATIC	rețea de canicule și vezicule membranare localizată în citoplasmă; se extinde de la membrana celulară, învește nucleul, înconjoară mitocondriile și brăzdează spațiul citoplasmatic.
RETICULAT	care se prezintă sub formă de reticul, ex. nuclei reticulați din trunchiul cerebral.
RETICULINĂ	substanță proteică din grupa scleroproteinelor caracteristică țesutului conjunctiv; spre deosebire de collagen, conține mai puțin azot și mai mult sulf.
RETICULITĂ	inflamația țesutului reticuloendotelial.
RETICULITĂ TRAUMATICĂ	inflamația rețelei la rumegătoare, provocată de traumatizarea peretelui printr-un corp străin metalic (cuie, sârmă etc.) înghițit odată cu furajele.
RETICULOCIT	eritrocit tânăr, ce se recunoaște prin rețeaua fină de fibrile, care se evidențiază prin colorație specială.
RETICULOCITOPENIE	scăderea numărului de reticulocite din sânge.
RETICULOPATIE	orice afecțiune a sistemului reticuloendotelial.
RETICULOSARCOM	tumoră malignă ce rezultă din proliferarea neoplazică a celulelor reticulate din măduva osoasă sau din țesuturile limfoide.
RETICULOZĂ	afecțiunea sistemului reticulohistocitar cu mare variabilitate etiopatogenică.
RETICULUM	sin. <i>rețea</i> – unul dintre prestomacele rumegătoarelor, caracterizat prin aspectul areolat al mucoasei.

RETINĂ	cel mai profund din cele trei straturi ale ochiului, situat interior față de coroidă; partea posterioară a retinei este singura capabilă să primească impresiile luminoase, datorită celulelor sale senzoriale: celule vizuale cu bastonașe și celule vizuale cu conuri.
RETINITĂ	inflamația retinei; afectarea se traduce prin tulburări de vedere și se însoțește cu edem, exudat și câteodată hemoragii retiniene.
RETINOBLASTOM	sin. gliom retinian; denumire improprie a tumorilor maligne ale retinei la copii, asemănătoare gliomului.
RETINOGRAFIE	fotografia fundului ochiului cu ajutorul retinografului, aparat de precizie, cu diferite modele perfecționate.
RETINOPATIE	stare patologică a retinei, de obicei asociată cu tulburări de vedere și uneori hemoragii în retină.
REȚETĂ	1. ansamblu de indicații (materii prime, proporții, mod de preparare) necesare pentru obținerea unui anumit produs; 2. sin. ordonanță, formulare în scris de către medic a medicamentelor necesare unui bolnav.
RETIV	animal cu caracter rău, care mușcă sau lovește, sau nu ascultă de comenzi.
RETIVITATE	defectul unui animal domestic care refuză să se supună voinței omului; acest refuz poate fi asociat cu diferite reacții de atac sau de apărare și atunci se numește retivitate activă, sau fără aceste reacții - retivitate pasivă.
RETRACTIL	care se poate retracta.
RETROBULBAR	în oftalmologie, termen care localizează un proces îndărătul globului ocular. Sau măduva spinării ce prelungește bulbul rahidian.
RETROCARDIAC	situat în spatele inimii.
RETROCECAL	situat înapoia cecului.
RETROCOLIC	care este situat în spatele colonului.
RETROFLEXIE	înclinare, flexie înapoi.
RETROGNAȚIE	poziția retrasă a mandibulei în raport cu profilul facial.
RETROGRAD	care se plasează înapoi, revenind către punctul de plecare. ex. embolie retrogradă.
RETRONAZAL	situat posterior nasului; care se referă la partea posterioară a foselor nazale.
RETROPOZIȚIE	deplasarea globală a unui organ pe un plan posterior.
RETROPULSIE	tulburare de mers retrograd caracterizată prin accelerație până la căderea sau oprirea de un obstacol, tipică pentru boala Parkinson.
RETROSPECȚIE	acțiunea de a se raporta la fapte din trecut, ceea ce poate avea uneori caracter morbid.
RETROSTERNAL	care se produce sau este situat în spatele sternului.
RETROUTERIN	situat în spatele uterului. ex. cavitate retrouterină.
RETROVERSIE	înclinarea înapoi a axului vertical al unui organ fără flexie.
RETROVIRUS	grup de virusuri cu acid ribonucleic, simetrie cubică, cu anvelopă virală și posedând o enzimă capabilă să asigure trecerea ARN-ADN, adică invers față de mersul obișnuit al <i>dogmei</i> biologiei moleculare (ADN-ARN).
REUMATOLOGIE	parte a medicinei care se ocupă cu bolile reumatismale.
REUMATIC	care suferă de reumatism.
REUMATISM	termen vag atribuit unui grup de afecțiuni, acute sau cronice, de cauză diversă, însoțite de tumefierea părților moi și afectând de obicei articulațiile.
REUMATOID	care se aseamănă cu o formă de reumatism.

REVACCINARE	administrarea de vaccin unei persoane vaccinate anterior, dar a cărei imunitate conferită se bănuiește a i se fi redus sau practic dispărut, astfel fiind lipsită de protecția față de infecția respectivă.
REVASCULARIZARE	intervenție chirurgicală destinată să amelioreze circulația sanguină într-un organ sau țesut insuficient vascularizat.
REVELATOR	termen utilizat pentru definirea, caracterizarea sau aprecierea unor probe, substanțe biologice etc., cu ajutorul cărora se permite cunoașterea sau decelarea existenței, prezenței etc., a unei boli sau alterații organice, a unui compus într-un amestec etc.
REVERSIBIL	care este susceptibil să revină la starea anterioară.
REVERSIE	<ol style="list-style-type: none"> 1. în psihanaliză, transformarea în sens contrar a unei dorințe sau a unei repulsii; 2. mutație ce se produce în sens invers față de o mutație anterioară.
REVOLUȚIE CARDIACĂ	fiecare din ciclurile efectuate de inimă în cursul activității sale periodice; cuprinde în esență sistola și diastola.
REVULSIE	modalitate terapeutică care constă din provocarea unei iritații locale cu consecințe foarte favorabile.
REVULSIV	agent capabil de a produce revulsie.
REZECȚIE	intervenție chirurgicală care constă din scoaterea unei părți, de obicei destul de voluminoase, a unui țesut sau organ.
REZERPINĂ	alcaloid izolat din rădăcinile plantei <i>Rauwolfia serpentina</i> , hipotensiv și sedativ al S.N.C.; se prescrie în tratamentul hipertensiunii.
REZERVĂ ALCALINĂ	ansamblul constituenților din sânge, care pot neutraliza acizii.
REZIDUAL	<ol style="list-style-type: none"> 1. care se referă la un reziduu; 2. care persistă după dispariția afecțiunii sau leziuni primitive.
REZIDUU	rest de substanțe sau materiale supuse acțiunii diferiților agenți.
REZIDUU FIX	cantitatea totală de substanțe organice și minerale dizolvate în apă, determinată de evaporarea la 105°C.
REZISTENȚĂ	<ol style="list-style-type: none"> 1. acțiunea de a opune o forță alteia, în așa fel încât să nu sufere efectele acesteia sau să le anuleze; 2. în psihanaliză, mecanism psihologic ce împiedică luarea de cunoștință sau libera asociere a ideilor în cursul unei cure; 3. capacitatea, înăscută sau dobândită, a diferitelor specii de microorganisme sau insecte vectoare ale unor boli, de a rezista fără a fi afectate de agenții folosiți pentru combaterea lor.
REZISTENȚĂ GLOBULARĂ	capacitatea de menținere a integrității globulelor sanguine față de soluții hiper sau hipotone (rezistență osmotică) sau față de acțiuni mecanice (rezistență mecanică).
REZISTENȚĂ LA MEDICAMENTE	aptitudinea unei sușe de microorganisme sau de microparaziți de a supraviețui și eventual a se reproduce, în prezența unui medicament utilizat în concentrații care în mod normal, le distrug sau le împiedică să se multiplice.
REZOLUTIV	care ușurează sau provoacă rezoluția.
REZOLUȚIE	<ol style="list-style-type: none"> 1. revenirea unui țesut la starea sa anatomică și funcțională normală, după un proces inflamator local; 2. scăderea sau dispariția puterii contractile în cursul unei anestezii, în unele stări toxice sau în paralizii produse de unele boli.
REZONANȚĂ	<ol style="list-style-type: none"> 1. ecou, răspuns, rezultat; 2. tulburare de gândire la schizofrenici, constând în înlocuirea legăturilor de fond ale noțiunilor prin relații verbale, de obicei după asonanță.
REZORBABIL	susceptibil să fie rezorbit.
REZORBANT	care produce rezorbție.

REZORBȚIE	1. dispariția prin absorbție progresivă, a unui lichid, corp străin sau gaz, conținut într-o cavitate naturală sau patologică a organismului sau din spațiile tisulare interstițiale; 2. topirea progresivă, fiziologică sau patologică, a unui organ sau țesut.
Rh.	abr. Rhesus (factor).
RHEESE	incidența occipitoorbitară oblică pentru radiografia craniului, destinată să pună în evidență etmoidul și celulele etmoidale.
RHESUS	sistem sanguin (numit sistem Rh) denumit după specia de maimuțe cu același nume, folosită de Landsteiner și Wiener (1940) într-o experiență capitală care stă la originea descoperirii sistemului Rh.
RHEUM PALMATUM	arbore din familia <i>Poligonaceae</i> ; rizomii și rădăcinile conțin produși atrochionici.
RHYZOPUS	gen de mucegaiuri care cuprinde specii ce se dezvoltă pe nutririle de origine vegetală, deprecindu-le calitatea și dându-le un caracter de toxicitate.
RIBOFLAVINĂ	vitamină hidrosolubilă prezentă în multe alimente naturale: cereale, legume, drojdia de bere etc., sau obținută prin sinteză, sin. vitamina B ₂ .
RIBONUCLEAZĂ	enzimă care scindează acidul ribonucleic.
RIBONUCLEOPROTEIDE	heteroproteide constituite dintr-o componentă proteică și o componentă neproteică (prostetică) reprezentată prin acizi ribonucleici.
RIBOVIRUS	orice virus care conține acid ribonucleic, myxovirusurile și multe alte grupuri de virusuri aparțin acestei categorii.
RIBOZĂ	pentoză (zahăr simplu cu cinci atomi de carbon) ce intră în compoziția acizilor nucleici.
RIBOZOM	component important al citoplasmei, decelabil de microscopul electronic, sub formă de granulații sferice sau ovoide.
RICKETTSIA	nume generic dat unui grup de germeni inframicrobieni cu organizare complexă care produce o serie de boli infecțioase asemănătoare între ele.
RICTUS	contractie spasmodică a mușchilor dilatatori ai gurii, dând feței o aparență de râs forțat; se observă în unele nevroze și în câteva boli grave (ex. tetanosul).
RIDICĂTOR	se zice despre un mușchi a cărui funcție constă în ridicarea unei structuri a organismului, ex. mușchiul ridicător al pleoapei superioare.
RIGIDITATE	stare de redoare și inflexibilitate.
RINENCEFAL	parte din cortexul cerebral, cea mai veche în evoluția creierului.
RINICHI	fiecare din cele două organe care elaborează urină, situat pe peretele abdominal posterior, retroperitoneal, de o parte și de alta a coloanei vertebrale, de la a douăsprezecea vertebră dorsală, până la a treia lombară.
RINICHI DE ȘOC	insuficiență renală acută de diverse cauze, ce se traduce prin anurie cu uremie, deshidratare celulară, hiperkaliemie și acidoză.
RINICHI ÎN POTCOAVĂ	malformație renală caracterizată prin unirea celor doi rinichi, de obicei la polul inferior, cu un istm de țesut fibros sau parenchimos, aplicat pe coloana lombară.
RINITĂ	inflamației a mucoasei nazale de etiologie variată; caracterizată în special prin catar de hipersecreție.
RINOFARINGITĂ	inflamația rinofaringelui.
RINOFARINX	zona de comunicare dintre farinx și cavitățile nazale.
RINOFIMA	stadiu avansat al acneei rozacee localizată la nas, care devine foarte mare, acoperit cu bursuflări deformante violacee, presărate cu pustule de acnee și dilatații capilare.
RINOLALIE	modificarea rezonanței normale a vocii, datorată obstrucției sau deschiderii exagerate a nasului sau a nazofaringelui.

RINOPATIE	boală a componentelor care delimitează cavitățile nazale.
RINOPLASTIE	operație plastică pentru corijarea deformațiilor nazale congenitale sau consecutivă unui traumatism.
RINORAGIE	scurgere de sânge prin cavitățile nazale, față de epistaxis, hemoragia poate să aibă origine în altă parte decât mucoasa nazală.
RINOREE	scurgere a mucozității nazale.
RINOSCOPIE	(fr. <i>rhinoscopie</i>) metodă de investigație a foselor nazale.
RINOSPORIDIOZĂ	rinită micotică observată la mai multe specii de păsări și mamifere, caracterizată prin aspecte productive, polipoase, la nivelul mucoasei nazale.
RINOTOMIE	operație destinată să deschidă larg peretele anterior al foselor nazale, pentru extragerea unei tumori, realizată fie prin incizia tegumentelor la nivelul șanțului nazogenian, fie prin interiorul cavității bucale.
RITIDOM	(gr. <i>rhytis – cută; domos - strat</i>), straturile externe groase și crăpate ale scoarței tulpinii și rădăcinii arborilor bătrâni, formate din țesuturi moarte (suber, liber etc); reprezintă un țesut secundar de apărare (persistent la stejar, salcâm etc., caduc la vița de vie, cireș, platan etc.); este produs de felogen prin generarea peridermului.
RITM	sucesiune periodică a fenomenelor sau evenimentelor.
RITM CARDIAC	sucesiunea bătăilor inimii.
RITM NODAL	ritm cardiac comandat de o impulsie ritmică ce se naște în nodulul atrioventricular Tawara în situații în care această impulsie nu mai ia naștere în nodulul sinusal, așa cum este normal.
RITM SINUSAL	ritm cardiac normal, dependent de nodulul sinusal Keith și Flack.
RIVALTA (REAȚIA)	test pentru diagnosticul diferențial al exudatelor inflamatorii, bazat pe decelarea fibrinei care se găsește în cantitate mare în exudate, dar absentă în transudate.
RIZODERMĂ	(gr. <i>rhiza – rădăcină; derma - piele</i>), stratul pilifer al epidermei rădăcinii, denumit și epiblem, alcătuit dintr-un singur strat de celule, dintre care unele, așa-numitele trihoblaste, dau naștere perilor absorbanți; este situată în continuarea zonei netede a rădăcinii.
RIZOID	structură filoașă care îndeplinește rolul de rădăcină (pentru fixarea talului) la mușchi, licheni, ferigi.
RIZOM	(gr. <i>rhizoma - rădăcină</i>), tulpină subpământeană, lipsită de clorofilă, articulată, cu frunzișoare la noduri, de unde cresc tulpini aeriene și rădăcini adventive; servește la înmagazinarea substanțelor de rezervă și ca organ de înmulțire vegetativă.
RIZOMELIC	care se referă la rădăcina membrilor.
RIZOMORFE	structuri filamentoase, asemănătoare rădăcinilor, alcătuite dintr-o împletitură de hife; sunt prezente la unele ciuperci și servesc, mai ales, la transportul substanțelor hrănitoare.
RIZOPOD	protozoar, liber sau parazit, capabil să emită prelungiri mobile numite pseudopode, cu ajutorul cărora se deplasează.
RIZOSFERĂ	strat de pământ de circa doi metri grosime, în care se găsesc rădăcinile plantelor, din care este absorbită apa și substanțele minerale și are loc activitatea microflorei folositoare.
RIZOTOMIE	secțiune chirurgicală a rădăcinilor medulare.
RODENȚIA	ordin de mamifere rozătoare, incluzând: șoarecele, hârciogul, veverița, castorul etc.; au dentiția adaptată la ros țesuturi vegetale, cu incisivi dezvoltati, cu creștere continuă (tot timpul vieții), câte doi pe maxilar.
RODOPSINĂ	pigment roșu al celulelor cu bastonaș din retină, are rol în vederea crepusculară.
ROLANDO (SCIZURA)	scizura feței laterale a fiecărei emisfere cerebrale, ce separă lobul frontal- înainte-și lobul parietal - înapoi.
ROMANOVSKI (COLORAȚIA)	colorația frotiurilor de sânge cu un amestec de eozină și derivați de albastru de metilen.
ROMBOID	care are formă rombică.

RONCHUS	1. sin. al ralurii ronflant, 2. sforăitură care se produce în paralizia vălului palatin.
RÖENTGEN	unitate internațională pentru razele X sau gama.
RORSCHACH (TESTUL)	test psihologic care constă în interpretarea unei pete de cerneală de către subiectul cercetat, în vederea studierii personalității sale.
ROSALES	ordin din clasa <i>Dicotyledonatae</i> care cuprinde 17 familii printre care <i>Crassulaceae</i> (sedum), <i>Saxifragaceae</i> (agriș, coacăz) <i>Rosaceae</i> (zmeură, trandafir, măr, prun, cais etc.); este printre cele mai mari și mai variate ordine de plante angiosperme.
ROSENTHAL (FACTOR)	v. factor de coagulare.
ROSTRU	1. (lat. <i>rostrum</i> -cioc) prelungire cartilaginoasă a botului la rechini și la acipenseride; 2. țep frontal al cefalotoracelui la unii raci; 3. trompă ascuțită la unele insecte.
ROSTRAL	care se referă la o trompă.
ROȘU	culoare a spectrului solar cu cea mai mare lungime de undă.
ROȘU DE CONGO	sin. fenolsulfonftaleină, roșu de fenol.
ROTATOR	1. se spune despre un mușchi care produce rotația unui membru sau a unei părți a corpului, în jurul axei sale; 2. care efectuează o rotație sau care se referă la ea.
ROTAȚIE	acțiune de răsucire în jurul unui ax. rotația externă a unui membru aflat în poziție anatomică, îndepărtează degetul mare de linia mediană.
ROTENONĂ	sin. derina, tubaina; alcaloid ce se găsește în rădăcinile unor plante tropicale; se utilizează ca insecticid și acaricid, în concentrații de 0,3-1% sub formă de pulberi și emulsii.
ROTIFERE	(lat. <i>rostrum</i> - cioc), formație anatomică sub formă de cioc; prelungirea îngustă și ascuțită la cochilia (sepion) de sepie (clasa <i>Cefalopoda</i>); extremitatea anterioară a regiunii cefalice sub formă de apofiză ascuțită la crustacee; prelungirea retractilă a regiunii bucale la unele insecte (fam. <i>Curculionidae</i>).
ROTULĂ	os sesamoid conținut în tendonul mușchiului cvadriiceps, partea anterioară a genunchiului, articulată prin fața sa posterioară la trohleea femurală.
ROUGH	se spune despre una din cele două variante sub care pot să se prezinte coloniile unor specii bacteriene: colonii mate, cu aspect granulos și contur neregulat, aderente la mediul de cultură.
ROUX (OPERAȚIA)	tratament chirurgical al luxațiilor recidivante de rotulă.
ROZACEE	afecțiune vasculară caracterizată prin tulburări de culoare la față, cu localizare la nas, frunte și obraji.
ROZEOLĂ	orice erupție formată din pete roz, numulare sau lenticulare.
ROZETĂ	dispoziție caracteristică pe care o formează aderența celulelor în jurul unei alte celule.
RUBEFACȚIE	înroșire intensă dar trecătoare a pielii, provocată prin aplicarea de medicamente rubefiante, precum cataplasma cu făină de muștar.
RUBEOLĂ	febră eruptivă, benignă, contagioasă și epidemică, produsă de un virus, caracterizată prin erupție, care se generalizează brusc și fără să se conformeze unui tip de apariție în timp, ca în rujeolă.
RUBER	sin. cauciuc; cauciuc natural obținut din latexul unor plante tropicale.
RUDIMENTAR	organ nedezvoltat sau care este în primul stadiu al dezvoltării; la speciile actuale, organele rudimentare apar în formă atrofiată și fără funcționalitate, în schimb sunt pe deplin dezvoltate la speciile de origine (ex. apendicele vermicular și mușchii urechii, la om).
RUGINI	denumire colectivă care indică boala infecțioasă a plantelor, produsă de ciuperci parazite (microscopice) din ordinul <i>Uredinales</i> ; atacă numeroase specii de plante cultivate și spontane, prin care: grâul, orzul, secară, ovăzul, mazărea, porumbul, inul etc. pe care se formează aparatul vegetativ sub forma unor pete alungite de culoare brună-ruginie care necrozează țesuturile din organele atacate.

RUGOS	aspru, colțuros.
RUGOZITATE	starea unei suprafețe, a pielii de a fi aspră, rugoasă.
RUJEOLĂ	sin. pojar; boală infecțioasă, extrem de contagioasă, endemoepidemică, răspândită pe întregul glob și întâlnită mai ales la copii.
RUMEGĂTOARE	animale mamifere erbivore caracterizate prin funcția de rumegare, care aparține unui subordin bogat <i>Ruminantia</i> , din ordinul <i>Artiodactyla</i> ; cuprinde peste 200 genuri grupate în trei suprafamilii: suprafamilia <i>Tylopoda</i> căreia îi aparține familia <i>Camelide</i> (cămila, lama etc.) suprafamilia <i>Elaphoidea</i> căreia îi aparțin cervideele (cerbul, căprioara, elanul, renul etc.) și suprafamilia <i>Tauroidea</i> căreia îi aparțin bovideele.
RUMEN	compartimentul prestomacal cel mai mare la animalele erbivore rumegătoare în care este depozitată masa vegetală nemestecată; este de forma unui sac dublu în care alimentele sunt supuse unui proces de amestecare, macerare și transformare (în special celuloza) sub acțiunea microflorei bacteriene, a microfaunei simbiote și fermenților amilolitici și proteolitici și de unde masa de alimente, datorită contracției pereților (a rumenului și esofagului), este readusă în gură printr-un șanț esofagian caracteristic, existent între cardia și foios, pentru a fi remestecată și apoi reînghițită; rumenul comunică două compartimente: rețeaua și foiosul.
RUMINALE (ARTERE)	artere desprinse din trunchiul celiac și distribuite rumenului, distingându-se: o arteră ruminală stângă și o arteră ruminală dreaptă.
RUMINITĂ	inflamația primară sau secundară a rumenului, manifestată prin pareza prestomacelor, meteorism cronic, eructat fetid, durere locală etc.
RUMINO-LIENALĂ	(arteră), ramură a trunchiului celiac, la rumegătoare, cu origine variată, la marginea dorsală a rumenului separându-se într-o arteră lineală sau splenică și o arteră ruminală dreaptă.
RUMINO-RETICULARĂ	(artera), ramură a trunchiului celiac la rumegătoare, cu origine variată la nivelul jgheabului esofagian terminându-se printr-o arteră reticulară și o arteră omaso-abomasică, la rândul ei terminată printr-o arteră gastrică stângă și o arteră gastroepiploică stângă.
RUMINOTOXIEMIE	toxicoză dependentă de elaborarea și absorbția la nivelul rumenului a unor corpi cu acțiune toxică, observată în timpul acidozei ruminale sau a altor stări patologice care determină modificarea florei și a faunei ruminale.
RUPIA	leziune cutanată, caracterizată prin formarea de cruste negricioase, dispuse în straturi și acoperind o ulcerăție inflamatorie purulentă.
RUPEREA ARTEREI VAGINALE	complicație traumatică produsă în distrofiile grave la vacă, însoțită de hemoragie masivă și moarte rapidă.
RUPTURĂ UTERULUI	accident de gestație sau provocat de o distocie, de intervenții obstetricale etc., condiționat cel mai adesea de o alterație patologică a peretelui uterin și manifestat prin durere abdominală, hemoragie internă și externă, urmată de moarte în caz de neintervenție rapidă.
RUPTURĂ	deșirare, soluție de continuitate, survenită brusc într-un vas, mușchi sau organ.
RUȘINOS	arterele, venele și nervii care se distribuie la organele genitale externe, la tegumentele vecine, la perineu și la partea inferioară a bazinului.
RUT	ansamblul fenomenelor fiziologice ce apar la femelele unor animale în timpul perioadei favorabile fecundației, pe care astfel o favorizează; perioadă de împerechere.
RUTOZID	glicozidă cu acțiune vitaminică P care diminuează fragilitatea și permeabilitatea capilarelor.